

MUZIKALIJE KAO ČUVARI KULTURNE BAŠTINE GRADA OSIJEKA
Sheet music as guardians of the cultural heritage of the city of Osijek

Marija Klasić Petrović
Isusovačka klasična gimnazija Osijek
marija_klasic@yahoo.com

UDK / UDC **78.087.684(497.543Osijek)(091)**
930.85(497.543Osijek)

Stručni rad / Professional paper
Primljeno/ Received: 13.11.2023.

BROJ
BIBLIOGRAFSKE
JEDINICE

461

Sažetak

Cilj. Cilj je ovoga rada postupkom digitalizacije sačuvati izvornu notnu građu Hrvatskog pjevačkoga društva Lipa, zaštititi izvornike i omogućiti joj lakši te dostupnost građe širem broju korisnika.

Pristup/metodologija. Metodologija rada bit će usredotočena na analizu prethodnih projekata i korištenja procesa digitalizacije i digitalnih preslika kao jedinog središnjeg pristupa u (obradi), osiguranju dostupnosti i prezentaciji notne građe, s naglaskom na nove načine njezina korištenja.

Rezultati. Rad donosi detaljan prikaz važnosti procesa digitalizacije i izrade digitalnih preslika s mogućnošću uspostavljanja novih usluga i komunikacije s korisnicima u virtualnom okruženju.

Ograničenja. Građu je inače potrebno skenirati prema preporukama Ureda za digitalizaciju nacionalne baštine (400 dpi, 24-bitna boja) i izraditi tzv. arhivske matrice u nekomprimiranom TIFF formatu koje se čuvaju bez dodatnih intervencija ili obrade slike. Iz arhivskih matrica izrađuju se korisničke kopije u formatu JPEG i drugim formatima po potrebi, a potom se dodatno obrađuju za prikaz na mreži. Zbog nedostatka financija, cjelokupan proces digitalizacije odrađen je volonterski i sa sredstvima koja su već bila dostupna u sklopu Isusovačke klasične gimnazije u Osijeku.

Originalnost/vrijednost. Iskustva stečena ovim projektima mogu poslužiti drugim kulturno-umjetničkim društvima s dugom tradicijom u praktičnoj primjeni jednog od modela korištenja digitalizacije u svladavanju brojnih izazova pred kojim se nalaze. Kulturno-umjetnička društva nemaju svoje stalne adrese ni arhivare, što im onemogućava

sustavnu i kvalitetnu zaštitu građe. To je svakako pitanje očuvanja kulturne baštine, s kojim se kulturno-umjetničke institucije danas suočavaju, a u čemu se ogleda i originalnost ovoga rada.

Ključne riječi: digitalizacija, Hrvatsko pjevačko društvo Lipa, Isusovačka klasična gimnazija, kulturna baština, notna građa, školski knjižničar

Summary

Objective. The aim of this paper is to preserve the original sheet music of the Croatian Singing Society „Lipa“ through the process of digitization, protect the originals and facilitate easier access to the sheet music for a wider range of users.

Approach/Methodology. The methodology of the paper will focus on analyzing previous projects and utilizing the process of digitization and digital replicas as the central approach in processing, ensuring accessibility and presenting the sheet music, with an emphasis on new ways of its utilization.

Results. The paper provides a detailed overview of the importance of the digitization process and the creation of digital replicas with the possibility of establishing new services and communication with users in a virtual environment.

Limitations. The material should be scanned according to the recommendations of the Office for Digitization of National Heritage (400 dpi, 24-bit color) and archival matrices should be created in uncompressed TIFF format, which are preserved without additional interventions or image processing. User copies are made from archival matrices in JPEG format and other formats as needed, and then further processed for online display. Due to lack of funding, the entire digitization process was carried out voluntarily and with resources that were already available within the Jesuit Classical Highschool in Osijek.

Originality/Value. The experiences gained from these projects can serve other cultural and artistic societies with a long tradition in the practical application of one of the models of digitization in overcoming numerous challenges they face. Cultural and artistic societies do not have their own permanent addresses or archivists, which prevents them from systematic and quality protection of their materials. This is already a significant issue regarding the preservation of cultural heritage, with which cultural and artistic institutions are facing today, and it reflects the originality of this work.

Keywords: Croatian singing society Lipa, cultural heritage, digitization, Jesuit Classical High School, music sheet, school librarian

1. Uvod

Isusovačka klasična gimnazija osnovana je 1998. godine kao jedina klasična i katolička gimnazija u gradu Osijeku. Prostor za izvođenje nastavnog procesa namijenjen je zgradi Bastiona VIII te je navedenu zgradu Isusovačka klasična gimnazija dijelila s još nekoliko ustanova i kulturnih društava. Zgrada je tijekom godina renoviranja doživjela niz rekonstrukcija prostora, a kulturno-umjetnička i gradska društva te društva građana koja su bila podstanari te zgrade, morala su se prilagoditi trenutačnoj situaciji. Gradske vlasti nisu imale sluha za pronalaženjem novih primjerenijih prostora za društva unutar Bastiona VIII, dok su društva svoja financiranja osiguravala na različite načine. Neka od društava, zbog godina zanemarivanja od strane gradskih vlasti i neprimjerenog prostora, svoje su djelovanje morale pronaći u sklopu zgrada drugih ustanova, koje imaju suvremeniju infrastrukturu. No, Hrvatsko pjevačko društvo „Lipa“ zbog svojih mnogobrojnih članova i predmeta koje su tijekom 145 godina postojanja skupili u prostorijama Bastiona VIII, odlučili su ostati na istoj adresi te su u sklopu spomenute zgrade imali pravo korištenja triju prostorija o kojima nitko nije brinuo niti je postojala osoba zaduženu za to. Tijekom poslijepodneva te bi prostorije bile namijenjene za vokalne probe Hrvatskog pjevačkog društva „Lipa“, a tijekom prijepodneva pretvarale su se u učionice za učenike i nastavnike Isusovačke klasične gimnazije. Ovakva organizacija rada ne odgovara nijednoj strani, no suživot je neminovan. Budući da Hrvatsko pjevačko društvo „Lipa“ nema stalnu i stabilnu financijsku podršku, nemaju ni mogućnosti obnoviti svoje prostorije i prilagoditi svojim potrebama. Prilikom posljednje rekonstrukcije zgrade Bastiona VIII, ravnatelj Isusovačke klasične gimnazije pater Sebastian Šujević ponudio je pjevačkom društvu temeljitu obnovu jedne njihove prostorije, koja je bila u vrlo lošem stanju i nije se otvarala desetljećima. Iza zatvorenih vrata te prostorije čučale su u mraku uspomene na neka davna vremena Hrvatskog pjevačkog društva „Lipa“. No, osim namještaja, plakata, instrumenata, pohvalnica, posvuda unaokolo ležale su kutije prekrivene prašinom i čuvale pravo malo blago – skrivenu kulturnu baštinu grada Osijeka

– notne zapise pjevačkog društva „Lipa“, čiji počeci sežu do davne 1876. godine. Zaboravljene note, zapisi, pjevači, skladatelji.

2. Koja je svrha digitalizacije notne građe?

Glazbena građa jest građa čiji je glavni sadržaj glazba, u obliku notirane glazbe ili u obliku zvučnog glazbenog zapisa te u analognom ili digitalnom obliku. Kada govorimo o notiranoj glazbi, govorimo o glazbenoj jedinici u čitljivom obliku, proizvedenoj tiskanjem, fotokopiranjem, ofsetnim tiskom, digitalizacijom itd. Jedinice građe notirane glazbe uključuju glazbu namijenjenu izvedbi, poučavanju, izučavanju, vježbanju, kao i faksimilnom izdanju rukopisa glazbenih djela. Glazbeni format predstavlja materijalni oblik u kojem je notirana glazba predstavljena u jedinici građe (npr. partitura, dionice); poznat i kao format glazbene prezentacije (Mihalić, 2020). U svome sam se radu osvrnula na proces digitalizacije stare notirane glazbe umnožavane ručnim prijepisom i tiskanjem, notnu građu koja je bila namijenjena izvedbi u formatu partitura Hrvatskoga pjevačkog društva „Lipa“. Nakon detaljne analize stanja, školska knjižničarka Isusovačke klasične gimnazije, Marija Klasić Petrović, odlučila je napraviti cjelovitu digitalizaciju stare notne građe ovoga pjevačkog društva. Digitalizacija stare notne građe nije predviđena planom i programom rada školskoga knjižničara. Uz svakodnevnu stručno-knjižničnu i informacijsko-referalnu djelatnost, odgojno-obrazovni rad s učenicima te kulturnu i javnu djelatnost, teško je odvojiti dodatno vrijeme za ovako velike projekte. No, Hrvatsko pjevačko društvo „Lipa“ nema svoga arhivara ni knjižničara, a vrijedna notna građa godinama je ležala neprimjereno u kartonskim kutijama u neprimjerenim prostorima. Svrha je ovoga projekta bila sačuvati izvornu notnu građu i omogućiti joj lakši pristup te dostupnost širem broju korisnika. Također, vrlo su bitni i muzikolozima i istraživačima stare notne građe, muzikalija i djelovanja pjevačkih društava. Najdragocjenije je ipak bilo istražiti notne zapise koji predstavljaju dragocjen izvor podataka u proučavanju glazbene i kulturne baštine grada Osijeka.

Hrvatsko pjevačko društvo „Lipa“ iz Osijeka osnovano je 1876. godine, što ga čini jedinim od najstarijih amaterskih pjevačkih društava u Hrvatskoj. Broji 60-ak aktivnih članova, zaljubljenika u zbarsku glazbu i pjevanje, koji su tu pronašli kutak za opuštanje, druženje i stjecanje novih iskustava. Kroz svoje djelovanje ona je utkana u kulturni identitet grada Osijeka. „Lipa“ je prepoznata i na lokalnoj razini kao pokretač kulturnoga

života grada Osijeka i Osječko-baranjske županije te je od njih primila vrijedna priznanja za svoja postignuća, od kojih se izdvajaju: Pečat grada Osijeka za doprinos u duhovnom razvoju grada Osijeka 1996., Nagrada Osječko-baranjske županije za iznimna dostignuća 2000. te zlatnu plaketu Grb grada Osijeka za izuzetna ostvarenja u kulturi 2009. Prvo literarno izdanje u kojem se iscrpno govori o nastanku i povijesti Hrvatskoga pjevačkog društva „Lipa“ djelo je dr.sc.Stanislava Marijanovića, uglednog znanstvenika, sveučilišnog profesora i književnika, pod nazivom Hrvatsko pjevačko društvo „Lipa“ u Osijeku 1876. – 1986., a izdano je 1987. prigodom 110. obljetnice osnutka Društva. Okosnicu „Lipina“ repertoara čine *a cappella* skladbe hrvatskih i svjetskih skladatelja, od renesanse do suvremene zbarske glazbe.

Slika 1. Inventarna knjiga HPD „Lipa“

Ime skladatelja	Naziv skladbe	Muzički broj
Mihelčić Stjepan	Čecurji u son	B-44
Karogovski Fr	Četna marš	F-9
Karogović B.	Čavalcica pastičana	F-15
Majer M	Kvatsko prel	F-17
Majer F	Čičica govorna	D-3,4
Majer Mija	Kiću	D-4
"	Napitnica	D-4
Miller Hugo	Mickarici i parada	G-11
Molice	Ljiljak proti volje	G-16
Moravane	On je gluh	G-18
Muravović Milan	Sadržajnost	G-59
Muhnić Zor	Zubanja pjesma	D-4
"	Mir	D-4
Mušek Karlo	Žičam	A-30
Muhnić Zor	Na obali	A-358 125
"	"	B-1

Slika 2. Primjer inventarizacije notne građe

3. Analiza stanja i organizacija rada

Nakon analize stanja, krenulo se u samu organizaciju rada. Da su radni uvjeti bili uobičajeni, posao bi zasigurno trajao godinama. No, bitno je napomenuti da se digitalizacija radila u vrijeme pandemije i učenici nisu smjeli ulaziti u prostore školske knjižnice, nisu smjeli mijenjati učionice, sve izvannastavne aktivnosti bile su zabranjene, što znači da je školska knjižničarka, autorica ovoga rada, imala nešto više vremena, nego inače i odlučila je to vrijeme uložiti u digitalizaciju i zaštitu kulturne baštine. Prvo je građa iz zatvorene prostorije i kutija iznijeta i posložena na police. Pozvana je stručna pomoć iz Državnoga arhiva u Osijeku. Oni su bili zainteresirani samo za rukopisne note, no nije poznato što su odnijeli prilikom dolaska. Sljedeći korak bio je pokrenuti suradnju s Filozofskim fakultetom u Osijeku – Odsjekom za informacijske znanosti i pokrenuti proces studentske prakse. To je bilo uspješno jer u vrijeme pandemije vrlo je malo studenata imalo priliku odraditi svoju studentsku praksu. Nakon toga uslijedile su konzultacije s dr. sc. Marinom Vinaj, knjižničarskom savjetnicom i voditeljicom Odjela knjižnice Muzeja

Slavonije u Osijeku. U dogovoru s dr.sc. Marinom Vinaj kontaktirana je i Muzička akademija u Zagrebu te Knjižnice grada Zagreba – Glazbeni odjel, koji su dali puno potrebnih savjeta. Nakon konzultacija sa stručnjacima, počinje proces digitalizacije građe te njezina obrada. Građu je potrebno inače skenirati prema preporukama Ureda za digitalizaciju nacionalne baštine (400 dpi, 24-bitna boja) i izraditi tzv. arhivske matrice u nekomprimiranom TIFF formatu koje se čuvaju bez dodatnih intervencija ili obrade slike. Iz arhivskih se matrica izrađuju korisničke kopije u formatu JPEG i drugim formatima po potrebi, a potom se dodatno obrađuju za prikaz na mreži (Mihalić, 2020). Zbog nepostojećih financija za ovaj projekt, građa se skenira na postojećem skeneru školske knjižnice Isusovačke klasične gimnazije. Usporedba matrica s matricama Zbirke elektroničkih izdanja notnih zapisa iz zaštićenog fonda Glazbenog odjela Gradske knjižnice Zagreb te Digitalne knjižnice Slovenije, dokazala je da će naše matrice biti jednako dobre i kvalitetne. Nakon toga, uslijedila je izrada kataložnih listića prema uputama i savjetima Sanje Vukasović-Rogač, knjižničarske savjetnice i koordinatorice Glazbenog odjela Gradske knjižnice u Zagrebu. Notna građa uobičajeno se signira prema formatu, zvučna prema *numerus currens* broju, dok se rukopisi signiraju unutar pojedine ostavštine na temelju smislenih glazbenih cjelina, primjerice, prema izvođačkom sastavu ili glazbenom obliku. Obrada građe radi se kroz knjižnični sustav. Glazbena se građa obrađuje prema objedinjenom izdanju Međunarodnoga standardnog bibliografskog opisa (ISBD), Pravilniku i priručniku za izradbu abecednih kataloga te prema uputama za opis glazbene građe u formatu MARC21 (Smjernice za izgradnju i zaštitu Zbirke muzikalija i audiomaterijala Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu). Hrvatsko pjevačko društvo „Lipa” nema knjižnicu ni knjižnični program. Postojeća inventarna knjiga notnih zapisa nije ažurirana. Fascikli s rukopisima nasumično su poslagani te na njima postoje razni inventarni brojevi koji se ne poklapaju s inventarnom knjigom.

Sljedeći korak u organizaciji rada bila je organizacija studentske prakse te dogovor s Filozofskim fakultetom Osijek. Filozofskom fakultetu poslala sam zahtjev za dvama studenticama III. godine preddiplomskog sveučilišnog jednopredmetnog studija Informatologije. Ubrzo je uslijedila obuka studentica za rad na digitalizaciji notne građe. Studentice Mia Ćosić i Karla Knežević odradile su svaka 150 sati na digitalizaciji notne građe i izrade kataložnih listića, a cjelokupan projekt digitalizacije trajao je godinu dana. Projekt je vodila isključivo školska knjižničarka uz asistenciju dviju studentica.

Slika 3. Pregled notne građe nakon preseljenja u preuređeni prostor

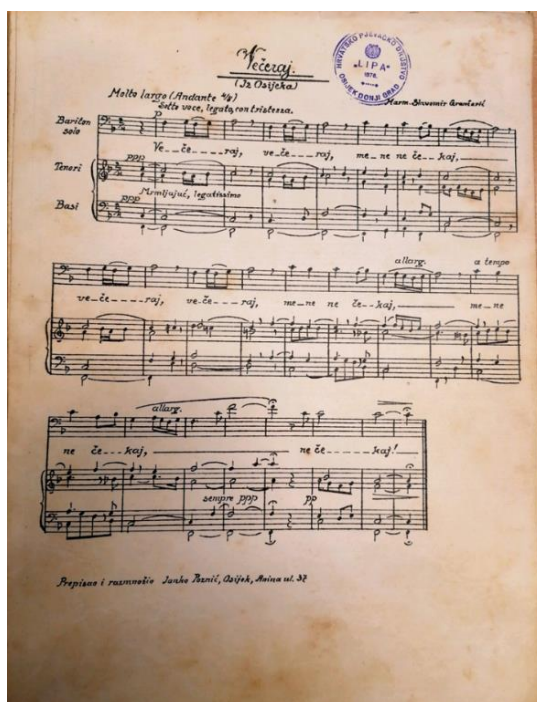
4. Zaštita, smještaj i sigurnost

Tijekom jedne školske godine, obrađena su 804 notna zapisa i izrađena su 804 pripadajuća kataložna listića. No u cijelosti digitalizirano je preko 3.800 zasebnih jedinica. U suradnji s konzervatorima i restauratorima treba procijeniti i minimizirati rizike od propadanja, konzervirati i restaurirati oštećenu građu i pohraniti je u odgovarajuće kutije, mape, ovitke i dr. te smjestiti u spremišne prostore u kojima su osigurani odgovarajući uvjeti pohrane (temperatura i relativna vlažnost zraka, strujanje i filtriranje zraka). Trenutno nema suradnje ni ambicioznosti od strane pjevačkoga društva. Preventivna zaštita provodi se od samog ulaska u zgradu Škole. Građa je smještena u suhoj prostoriji, renoviranoj u drvenim ormarima i na drvenim policama. Sigurnost zbirke osigurava se sustavom tehničke zaštite koja obuhvaća protuprovalni i vatrodjavni sustav, kontrolu pristupa te kontrolu iznošenja građe. Protuprovalni sustav uključuje se nakon završetka radnoga vremena Isusovačke klasične gimnazije. Pohrana digitalnih zapisa čuva se na knjižničnom serveru i na univerzalnim serijskim sabirnicama (usb). Zamisao je da se zbirka prenese na mrežnu stranicu pjevačkoga društva Lipa. Treba također voditi računa o trajnosti medija. Javnom objavom i omogućavanjem dostupnosti digitalizirane građe

putem mreže, poboljšavaju se mogućnosti pristupa građi najširem krugu korisnika, omogućuje se istraživanje digitalnim postupcima i podupire ponovna upotreba digitalnih sadržaja. Prilikom objave i omogućavanja javnog pristupa digitalnim preslikama potrebno je voditi računa o tome je li građa zaštićena odredbama o autorskom pravu i srodnim pravima, kako osigurati jednostavno pronalaženje i pregledavanje građe u sustavu u kojem se objavljuje te odrediti načine na koje će se građa moći koristiti (Kuzman et al. 2020,22). Iako se radi o notnoj građi iz 19. i prve polovice 20. stoljeća, sukladno odredbama *Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima*, autorska djela kojima autorskopravna zaštita nije istekla, mogu se javno objaviti samo uz dopuštenje nositelja autorskog prava. U tom je slučaju prije objave digitalnih preslika potrebno pribaviti pisano odobrenje nositelja autorskog prava

Kako cijeli ovaj ogroman posao ne bi ostao samo u sjećanju 5. okruglog stola: Zavičajni fondovi i zbirke u knjižnicama panonskog prostora, koji se održavao u Osijeku u organizaciji Društva knjižničara Slavonije, Baranje i Srijema, postoji plan o vidljivosti i održivosti projekta. Plan je prijaviti projekt digitalizacije na razne projekte: NSK-a Baština na mreži: izradi virtualnu izložbu u NSK, Festival hrvatskih digitalizacijskih projekata, Europeana te Icarus Hrvatska – Topoteka kako bi se povijest, baštinska i kulturna značajnost ovoga pjevačkoga društva prenijela i izvan regionalnih granica.

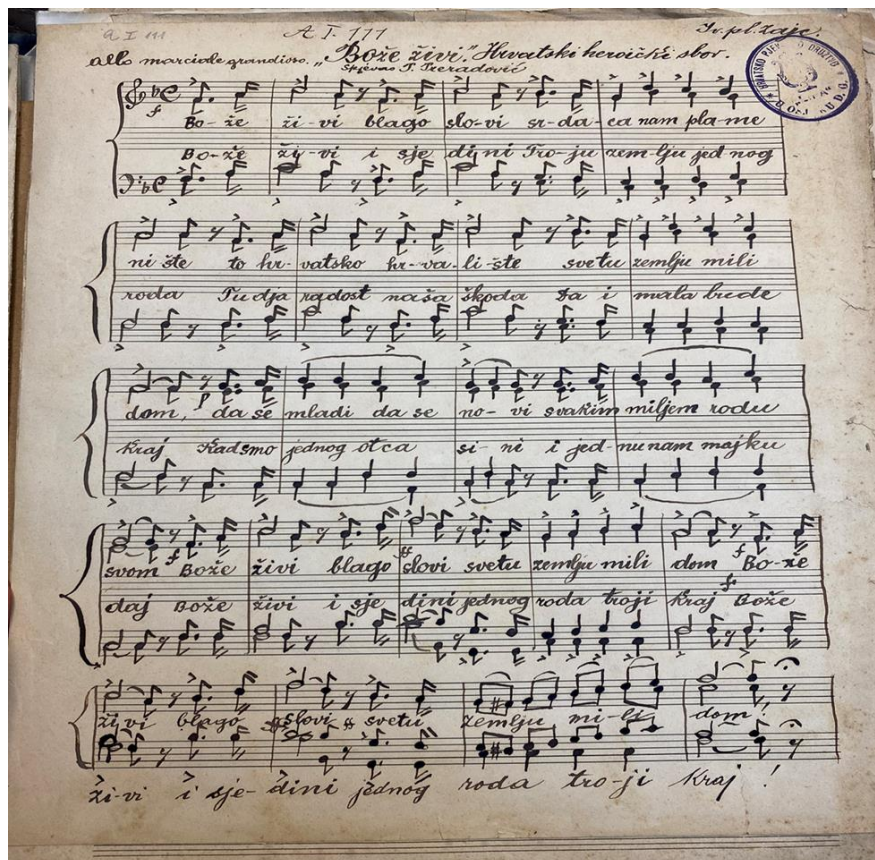

Slika 4. Primjer digitaliziranog notnog zapisa

5. Vrijednosti stare notne građe

Proučavajući notnu građu, možemo pratiti društvene, političke, jezične, tiskarske i gospodarske promjene te pratiti razvoj kulturne baštine. Svaki je notni zapis poseban i zanimljiv za sebe. Posebnost je ove zbirke u tome što većina notne građe Hrvatskoga pjevačkog društva „Lipa” nije nigdje vidljiva ni digitalizirana. Na notnim je zapisima zanimljivo bilo pratiti razne pečate, potpise, crteže, potpisane osobe, njihove adrese osječke, promjene dirigenata. Najstariji notni zapis datira iz 1879., i to upravo Franje Kuhača: Bugarske narodne pjesme. U prvih nekoliko stotina notnih zapisa uočavamo partiture samo za muške glasove, što kasnije saznajemo da je bilo uobičajeno jer žene nisu pjevale u zborovima u vrijeme 19. stoljeća. U vrijeme Prvoga svjetskog rata nemamo notnih zapisa jer je bila opća mobilizacija pjevača. Zanimljiva je pojava vodvilja između dvaju svjetskih rata i prvih rukom bojanih notnih zapisa s vrlo zanimljivim pratećim crtežima. Otprilike u isto vrijeme, pojavljuju se i partiture za ženske glasove. Za vrijeme Drugoga svjetskog rata uočava se masovna pojava partizanskih pjesama, pjesama u čast drugu Titu te raznih partizanskih kola. Nakon Drugoga svjetskog rata, dolazi do obrade starih folklornih napjeva, spletova i nacionalnih pjesmarica. Građu smo, u dogovoru s pjevačkim društvom, odlučili digitalizirati do 1970. godine jer su nakon ovoga razdoblja sve note već bile dostupne u pjesmaricama i na internetu. U fondu muzikalija, kako onih tiskanih, tako i onih u rukopisu, nalaze se djela klasične, ali i popularne glazbe. Fond tiskanih nota uključuje različite formate notnih tiskovina, od potpunih partitura, klavirskih izvadaka, dionica, do pjesmarica različitih namjena, kako duhovnih, tako i svjetovnih. Popularna glazba također je zastupljena u notnim izdanjima u kojima su objavljeni popularne pjesme i šlageri, a ima i podosta izdanja u obliku zbornika. Tijekom rada i analize, pronađen je na niz jezičnih zanimljivosti unutar notnih zapisa, riječi poput: *glasbotvorio, muški sbor, cviet, note za 1. grlo, hektografirao, sbirka, vlasništvo, ukajdila, udesio*. Jedini ženski autor koji se našao među zapisima bila je Josipa Glembay. Osim Josipe Glembay, spominju se osječki autori Adamovich Čepinski, Josip Kamnikar, a od najpoznatijih hrvatskih autora pronađeni su notni zapisi: Zajca, Kuhača, Preradovića, Šenoe, Hektorovića, Kamnikara. Notne zapise imamo na raznim jezicima: hrvatski, slovački, slovenski, mađarski, poljski, njemački, makedonski, bugarski i talijanski. Iako je Arhiv grada Osijeka odnio većinu rukopisa, na dnu se starih kutija pronašao još pokoji, od kojih ističem rukopisnu uputu zboru koju je ostavio Franjo Kuhač: “U štampanom je

originalu dodana uputa kako se ima taj zbor pjevati (u kostimu itd) , koji bi uputu dao prepisati ako bi se ikada htjeli taj šaljivi zbor pjevati“.

Slika 5. Primjer rukopisnog notnog zapisa

6. Zaključak

Baština je ono što nasljeđujemo (lokalno, nacionalno, globalno) od prošle i niza prethodnih generacija. Baština pripada nama, kao što mi pripadamo baštini. Ona tvori sociokulturni identitet. Jedini baštinik jest kolektiv koji ju je tijekom vremena i stvorio i koji je treba nastaviti baštiniti. Otuda naša povijesna i generacijska kolektivna prava i dužnosti: pravo korištenja (uživanja) raspoloživim dobrima, obveza fizičke zaštite i dužnost očuvanja (Cifrić, 2014.).

Proučavajući notnu građu u određenom vremenskom periodu, možemo putem notnih zapisa pratiti društvene, političke, jezične, tiskarske i gospodarske promjene te pratiti razvoj kulturne baštine. Svaki je notni zapis poseban za sebe i zanimljiv. Upravo muzikalije, koje su se našle u središtu ovoga rada i projekta, čuvari su kulturne baštine grada Osijeka

Uskoro se bliži jubilara 150. godišnjica postojanja Hrvatskoga pjevačkoga društva „Lipa“. Ne može se baš mnogo pjevačkih društava u Republici Hrvatskoj pohvaliti tako dugim, kontinuiranim i nagrađivanim radom. Nadamo se da će se u povodu svečane akademije izvesti neke od skladbi otkrivenih tijekom digitalizacije. To bi bila prava i primjerena završnica ovoga velikog digitalizacijskog i kulturnog projekta. Kulturna baština, materijalna i nematerijalna, zajedničko je bogatstvo čovječanstva u svojoj raznolikosti i posebnosti, a njena zaštita jedan je od važnih čimbenika za prepoznavanje, definiranje i afirmaciju kulturnog identiteta. Ona je dinamička, povijesna i kumulativna kategorija. Baština pripada nama i mi njoj. To je odnos prema prošlosti, sadašnjosti i budućnosti, a uključuje naše pravo na korištenje, obvezu očuvanja i dužnost stvaranja za nove generacije (Cifrić, 2014). Zaštitom i očuvanjem jamči se afirmacija nekih vrijednosti tradicije i dostupnost u korištenju, no nitko drugi neće nam očuvati baštinu do nas samih.

Literatura

Cifrić, Ivan. 2014. „Očuvanje baštine u kontekstu Europske unije.“ U *Adrias : zbornik radova Zavoda za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Splitu*, no. 20, 9-19. Pristupljeno: svibanj 23., 2023.

<https://hrcak.srce.hr/file/199136>

Digitalna glazbena građa – Digitalne zbirke Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Pristupljeno: prosinac 20., 2023.

<https://digitalna.nsk.hr/glazbenagrada/>

IFLA. 2002. *Guidelines for Digitization Projects for collections and holdings in the public domain, particularly those held by libraries and archives*. Pristupljeno prosinac: 16., 2022.

<https://repository.ifla.org/handle/123456789/697>

Kuzman Šlogar, Koraljka, Arian Rajh, Tihomir Tutek, Blago Markota, Borut Kružić, Mladen Burić, Goran Zlodi et al. 2020. *Smjernice za digitalizaciju kulturne baštine*. Zagreb: Ministarstvo kulture i medija Republike hrvatske. Pristupljeno: prosinac 15., 2022.

<https://min-kulture.gov.hr/izdvojeno/izdvojena-lijeva/kulturne-djelatnosti-186/digitalizacija-kulturne-bastine-9828/smjernice-za-digitalizaciju-kulturne-bastine/15034>

Mihalić, Tatjana. 2020. *Glazbena građa: upute za opis u bibliografskom formatu MARC 21*. Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu. Pristupljeno: prosinac 18., 2022.

<http://katalogizacija.nsk.hr/nove-upute-za-opis-knjiznicne-grade/>

Pravilnik o uvjetima i načinu korištenja građe i usluga Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. 2001. Pristupljeno: listopad 15., 2022
https://upisi.nsk.hr/files/pravilnik_o_uvjetima_i_nacinu_koristenja_grade_i_usluga_NSK.pdf

Pravilnik o zaštiti knjižnične građe. 2005. Narodne novine 52, 1001. Pristupljeno: listopad 15., 2022.
https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2005_04_52_1001.html

Smjernice za izgradnju i zaštitu Zbirke muzikalija i audiomaterijala Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Pristupljeno: prosinac 18., 2022.
<https://www.nsk.hr/wp-content/uploads/2021/12/Smjernice-za-izgradnju-i-za%C5%A1titu-Zbirke-muzikalija-i-audiomaterijala.pdf>

Zakon o autorskim i srodnim pravima. 2021. Narodne novine 111, 1941
https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_10_111_1941.html

Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (NN 17/19, 98/19).
https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_02_17_356.html